

ZAŁĄCZNIK DO PRAC I. U. i A. ZESZYT 3

ILUSTROWANY KATALOG ŹRÓDEŁ KARTOGRAFICZNYCH

W A R S Z A W A 1 9 5 3

P A Ń S T W O W E W Y D A W N I C T W A T E C H N I C Z N E

Redaktor techniczny *Z. Olszewska*

Korektor *D. Sokolnicka*

Format A5

Ark. druk. 3,25 + 1 wkładka

Ark. wyd. 3,4

Nakład 570 egz.

Symbol PWT 80033

Rękopis otrzymano 23. 10. 1952 r.

Papier ilustr. kl. V, 70 g, 61×86

Druk ukończono 16. 3. 1953 r.

Wrocławska Drukarnia Dzielowa. Przedsięb. Państw. — Zam. Nr 2075 — F-3 46113

ILUSTROWANY KATALOG
ZRÓDEŁ KARTOGRAFICZNYCH

473

I N S T Y T U T U R B A N I S T Y K I I A R C H I T E K T U R Y

ILUSTROWANY
KATALOG ŹRÓDEŁ KARTOGRAFICZNYCH
DO
HISTORII BUDOWY MIAST POLSKICH

ZESZYT II

W A R S Z A W A 1 9 5 3

P A Ń S T W O W E W Y D A W N I C T W A T E C H N I C Z N E

INSTYTUT
URBANISTYKI I ARCHITEKTURY

NACZELNA DYREKCJA
ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

912 : 711 4 (438) (091) (085)

JÓZEF KAZIMIERSKI, DANIELA WARECKA

KATALOG PLANÓW MIAST
W ZBIORACH
ARCHIWUM GŁÓWNEGO AKT DAWNYCH
W WARSZAWIE

Cz. 1

W A R S Z A W A 1 9 5 3

P A Ń S T W O W E W Y D A W N I C T W A T E C H N I C Z N E

Rozmieszczenie miast,
których plany są za-
rejestrowane w II ze-
szycie „Katalogu“

WSTĘP

Zbiór kartograficzny Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie prawie nie doznał uszczerbku w czasie ostatniej wojny, przeciwnie powiększył się w wyniku scalenia zbiorów kartograficznych byłego Archiwum Akt Dawnych i archiwów prywatnych. Stąd obecny zbiór kartograficzny posiada następujące cztery działy: 1. A.G. (zbiór kartograficzny b. Archiwum Głównego), 2. A.D. (zbiór kartograficzny b. Archiwum Akt Dawnych), 3. zbiór kartograficzny archiwów prywatnych, 4. dział nabytków.

W sumie zasoby Archiwum Głównego Akt Dawnych są obliczane na około 30 000 jednostek kartograficznych. Do działu A.D. sporządzono już skorowidz, a dział A.G. jest w trakcie indeksowania. W wyniku przeprowadzonej przez Instytut Urbanistyki i Architektury kwerendy w dziale A.G. zarejestrowano na kartach inwentarzowych lub w formie wykazów około 500 planów miast polskich.

Zbiór kartograficzny Archiwum Głównego Akt Dawnych stanowi materiał bardzo bogaty i różnorodny, prawie zupełnie przez badaczy nie wykorzystany i nie publikowany. Obok planów miast zawiera on bardzo dużo planów wsi i folwarków, projektów i zdjęć pomiarowych architektonicznych, map topograficznych itp. Najstarsze plany i mapy sięgają końca XVII w., przeważająca jednak część zbioru

pochodzi z pierwszej połowy XIX w. i dotyczy terytorium Królestwa Kongresowego.

Drugi zeszyt *Katalogu* poświęcony jest wybranym planom miast z działu A.G. Zasady wyboru, opisu i reprodukcji zostały podane w przedmowie do wydawnictwa i we wstępie do zeszytu pierwszego¹⁾. W szczegółach wprowadzono następujące zmiany:

- a. rozszerzono opisy treści planów;
- b. w większej mierze zastosowano przy opisie terminologię oryginalną zaczerpniętą z tytułu, legendy i rejestru pomiarowego (używając cudzośłów);
- c. we wszystkich wypadkach rozróżniono *działki budowlane* i *podziały własnościowe gruntów rolnych*;
- d. wprowadzono zasadę odróżniania planów kolorowanych od jednobarwnych;
- e. przy wymiarach planu literą *r* zaznaczono, że odnoszą się one do wewnętrznych linii ramki.

W części ilustracyjnej zamieszczono 24 reprodukcje planów na 45 pozycji katalogowych. Zdjęcia wykonała pracownia fotograficzna I. U. i A.

¹⁾ T. P. Szafer, J. Tomczyk, W. Trzebiński — *Katalog planów miast w zbiorach Archiwum Państwowego w Lublinie*, Warszawa 1951. Dodatek do Prac I. U. i A., z. 2.

1.

BOLESŁAWIEC¹⁾
1824 r. (kopia z 1830 r.)

AGAD zb. kart. AG t. 68—25

Mappa territorium miasta rządowego i folwarku Bolesławca oraz wsi rządowej Hołynin i wójtostwa Szosland w województwie kaliskim obwodzie wieluńskim położonego — —

50 pretów miary nowopolskiej na cal decymalny

[1 : 5000]

wyk. W. Gorecki, geom. przys.

kop. Ciemniewski, geom. rząd.²⁾

rkp. kolorowany; r. 114 × 84,5.

Rzeźba terenu; rzeka Proсна i stare koryto rzeki; grunta orne, łąki, ogrody, pastwiska, nieużytki; podziały własnościowe; działki budowlane; budynki — ich rodzaje, stodoły, zabudowania folwarczne i wiejskie; „zameczysko i mieścisko”; linie regulacyjne; ulice bez nazw; drogi; legenda.

2.

CZĘSTOCHOWA
1819—1837 r.³⁾ (kopia z 1827 r.)

AGAD zb. kart. AG t. Cc—52

Kopia mapy miasta Starej Częstochowy — —

50 pretów na cal decymalny

[1 : 5000]

kop. Chądzyński Feliks, ziemiemierca przysięgły⁴⁾

rkp. kolorowany; r. 130 × 164; stan zachowania zły.

Rzeźba terenu; rzeka Warta, rzeczki, stawy; grunta orne, ogrody, pastwiska, łąki, nieużytki; podziały własnościowe gruntów rolnych, działki budowlane z numeracją; zabudowania i fortyfikacje klasztoru; zabudowania wsi Kucelin, Zawodzie i Kule oraz inne luźne; rynek, ulice bez nazw, drogi, mosty; legenda.

¹⁾ W 1949 r. w pow. wieluńskim.

²⁾ Sprawdził na gruncie i poświadczył w 1825 r. Bernhard, inż. woj. kaliskiego; na plan zbiorowy zredukował H. Steinberg.

³⁾ [Mapa] „ulożona w r. 1819, wykończona w r. 1827”.

⁴⁾ Autor oryginału nieznany; kopię poświadczył Bernhard, inż. woj. w r. 1827.

DĄBIE¹⁾
1823 r.

AGAD zb. kart. AG t. 225—5

Plan tak dawnego jako też i nowourządzonego miasta
Dąbia — —

15 prętów miary nowopolskiej na cal dziesiętny

[1 : 1500]

wyk. Löttich Jan, geom. patent.

rkp. kolorowany; 102 × 82.

Rzeka Ner; „place i ogrody obywateli, Kasy Miejskiej i proboszczowskie oraz place budowlane i ogrody w nowej osadzie rękodzielniczej”; działki budowlane z numeracją; budynki — ich rodzaje, kościół, budynki projektowane; nazwy ulic, drogi, most; legenda.

DĄBIE
1823 r.

AGAD zb. kart. AG t. 226—18

Plan całego terytorium miasta Dąbia podług nowego urządzenia — —

50 prętów miary nowopolskiej na cal dziesiętny

[1 : 5000]

wyk. Löttich J., geom. patent.

rkp. kolorowany; 95,5 × 69,5.

Rzeka; grunta orne, łąki, pastwiska, lasy, nieużytki; podziały własnościowe, siedziby starego miasta i nowej osady sukienniczej; działki z numeracją; cmentarz żydowski; nazwy ulic, drogi, most; legenda.

¹⁾ W 1949 r. w pow. kolskim.

5.

DOBRZYŃ n/DRWĘCA
[1795—1807 r.]

AGAD zb. kart. AG t. X—1478

Plan¹⁾ von der Stadt Dobrzin bey Golub
600 stóp reńskich — 130 mm
wyk. nieznany
rkp. kolorowany; r. 53 × 39,5.

[1 : 1500]

Rzeźba terenu; rzeka Drwęca, rzeczka; budynki — ich rodzaje, zabudowania dzielnicy żydowskiej, ratusz, fabryka, drukarnia, farbiarnia, karczma, kuźnia, zabudowania gospodarcze; most; studnia; 2 rynki; ulice bez nazw, drogi; legenda.

6.

GABIN ²⁾
1803 r.

AGAD zb. kart. AG t. Ee—I

Charte von der Königl. Immediat Stadt Gombin der ganzen dazü gehörigen Feldmark und Forsten nebst allen Streit-Oertern.

50 prętów na cal decymalny
wyk. Künzel, konduktor Kamery Królewskiej
rkp. kolorowany; 150 × 117; plan w licznych miejscach poprzecierany i odklejony od płótna.

[1 : 5000]

Rzeźba terenu; rzeczki, stawy; grunta orne, lasy, łąki, ogrody; podziały własnościowe gruntów rolnych; działki budowlane z numeracją; budynki — ich rodzaje, kościół, młyny; cmentarz żydowski; grodzisko; ulice bez nazw, drogi.

¹⁾ Plan sytuacyjno-regulacyjny.

²⁾ W r. 1949 w pow. gostynińskim.

7.

GABIN
1823 r.

AGAD zb. kart. AG t. 198—13

Projekt założyć się mającej osady sukienniczej w mieście narodowym Gąbinie — —¹⁾

15 prętów miary nowopolskiej na cal decymalny
wyk. Ignacy Sternberg, inż. woj. mazowieckiego²⁾
rkp. kolorowany; 147 × 85,5.

[1 : 1500]

Rzeczki, staw; grunta orne, łąki, ogrody; podziały własnościowe gruntów rolnych z częściowym podaniem nazwisk właścicieli; działki budowlane (na terenie nowego miasta — z numeracją); budynki — ich rodzaje, budynki projektowane, kościół, ratusz; 2 rynki, nazwy ulic, drogi, mosty; legenda.

8.*

GRÓJEC

1829 r. (kopia z r. 1829)

AGAD zb. kart. AG t. 195—18

Mappa³⁾ [sytuacyjno-regulacyjna] miasta narodowego Grójec z zabudowaniami starostwa i osady Skargowa.

15 prętów miary nowopolskiej na cal dziesiętny
wyk. i kop. Sulikowski August, mierniczy przys. Król. Pol.
zrewidował na gruncie w 1829 r. W. Bagniewski, inż. woj. mazowieckiego
rkp. kolorowany; r. 118,5 × 71,5

[1 : 1500]

Rzeźba terenu; rzeka Malenica, stawy; ogrody i sady; podziały własnościowe z numeracją działek i częściowym podaniem nazwisk właścicieli; domy — ich materiał, przeznaczenie i rodzaje własności, zabudowania gospodarcze, zabudowania osady Skargowa, kościół, bóżnica, prochownia, szlachtuz, młyny, cegielnia, szkoła elementarna; cmentarz chrześcijański i żydowski; 2 targowiska; studnie; nazwy ulic, drogi; legenda.

¹⁾ Plan sytuacyjno-regulacyjny starego i nowego (projektowanego) miasta.

²⁾ Plan zatwierdził w 1824 r. prezes Kom. sji Województwa Mazowieckiego.

³⁾ Odnosny rejestr pomiarowy, sporządzony w r. 1829 przez inż. Bagniewskiego znajduje się w AGAD, KRSW v. 120.

INOWŁÓDZ ¹⁾
[ok. 1830 r.]

AGAD zb. kart. AG t. 58—58

Plan miasta Inowłódz
brak podziałki
wyk. nieznany
rkp. kolorowany; 66 × 49 ²⁾

[1 : 5000]

Rzeźba terenu; rzeka Pilica, stawy; działki budowlane; budynki — ich rodzaje, kościół, zamek; nazwy ulic, drogi, most.

JEDWABNE ³⁾
kopia z 1833 r. ⁴⁾

AGAD zb. kart. AG t. 73—1

Kopia mapy miasta i folwarku Jedwabne — —
60 [prętów] — 43 mm
wyk. nieznany
rkp. kolorowany; 83 × 66; plan ponaddzierany, w wielu miejscach odklejony od płótna.

[1 : 6000]

Stawy i kanały; lasy, grunta orne z podziałami własnościowymi; działki budowlane z numeracją; budynki w mieście i zabudowania folwarczne, cegielnia; cmentarz żydowski; 3 rynki; ulice bez nazw, drogi.

¹⁾ W r. 1949 w pow. Rawa Mazowiecka.

²⁾ Na tymże arkuszu plany miast: Końskich i Sulejowa.

³⁾ W r. 1949 w pow. łomżyńskim.

⁴⁾ Data oryginału nieznana.

11.

KARCZEW¹⁾
1805 r.

AGAD zb. kart. AG t. 141—1

zob.
Otwock
1805 r.
poz. 20.

12.*

KOŃSKIE
[ok. 1830 r.]

AGAD zb. kart. AG t. 58—58

Plan, miasta Końskie — —
brak podziałki
wyk. nieznany
r.kp. kolorowany; 66 × 49²⁾.

[1 : 5000]

*Stawy; działki budowlane; budynki — ich rodzaje, kościół, założenie parkowe;
nazwy ulic, drogi.*

¹⁾ W 1949 r. w pow. warszawskim.

²⁾ Na tymże arkuszu plany miast Inowódzia i Sulejowa.

13.*

LIPNO
1799 r. (kopia współczesna)

AGAD zb. kart. AG t. 206—7

Plan¹⁾ von der jetzigen Lage der Stadt Lipno so nebst deren
Enwirons Behufs eines anzufertigenden Retablissements
Bau-Plans speciel aufgenommen worden — —

20 prętów na cal decymalny

[1 : 2000]

wyk. Lüer, konduktor

kop. Knaufur (?),

rkp. kolorowany; 73 × 81.

Rzeźba terenu; rzeka, jezioro; grunta orne, ogrody, łąki, nieużytki; działki budowlane z częściową numeracją; budynki — ich materiał, przeznaczenie i rodzaje, stajnie, stodoły, budynki projektowane, 2 kościoły, młyn, tartak, cegielnia; nazwy ulic, drogi, mosty; legenda.

14.*

ŁASKARZEW²⁾
1830 r.

AGAD zb. kart. AG t. 149—6

Plan gruntów i posiadłości miasta Łaskarzewa J. W. Julii
Hr. Russockiej dziedzicznego wskutek prawomocnych wyro-
ków sądowych o rozgraniczenie i okopcowanie gruntów czyn-
szowych miasta od posiadłości dziedziczki zapadłych — —

[1 : 5000]

wyk. Ksawery Dobrowolski, geom. rządowy i przys.³⁾

rkp. kolorowany; r. 130 × 111.

Rzeka Prądnik, błota; grunta orne, ogrody warzywne, łąki, pastwiska, lasy i zarośla, nieużytki; podziały własnościowe gruntów rolnych; działki budowlane z numeracją; budynki — ich rodzaje, kościół; ulice bez nazw, drogi; legenda.

¹⁾ Plan sytuacyjno-regulacyjny.

²⁾ W 1949 r. w pow. garwolińskim.

³⁾ „Sprawdzona na gruncie” w 1835 r. przez delegowanego Tomasza Kamieńskiego, sędziego Trybunału Cywilnego Woj. Mazowieckiego.

ŁASKARZEW
1830 r.

AGAD zb. kart. AG t. 146—10

Plan siedzib i ogrodów miasta Łaskarzewa — —
15 prętów miary nowopolskiej na cal decymalny
wyk. Ksawery Dobrowolski, geom. rząd. przys. ¹⁾
rkp. kolorowany; r. 124,5 × 73.

[1 : 1500]

Rzeźba terenu; rzeka Prądnik; ogrody, pastwiska, łąki, płaski; działki budowlane
z numeracją; budynki — ich rodzaje, kościół; ulice bez nazw, drogi, mosty; le-
genda.

ŁÓDŹ
1825—1828 r.

AGAD zb. kart. AG t. $\frac{z}{z}$ — 1

Mappa realności rządowych zajętych na osadę rękodzielni-
czą Łódka, wsi Wólka, posady Strzelca obrębu Łódź, gruntu
Marcycha do urzędu leśnego Łaznów należącego, posiadał
emphiteutycznych Piła i Kulom, młynów Lamus i Wójtowski
i dezerty młynowej Sraszt z ekonomii Łaznów, oraz młynka
zwanego Księży z probostwa Łódź nabytego, niemniej części
lasu rządowego z leśnictwa Łaznów, наконец części lasu
sub. lit. P ogólnego miasta Łódź na mappie grontów zajętych
z teritorium miasta tegoż w r. 1826 — —
50 prętów miary nowopolskiej na cal dziesiętny
wyk. Jan Leśniewski, mierniczy przys. Król. Pol.
rkp. kolorowany; r. 97,5 × 62,5

[1 : 5000]

Rzeka Jesin, stawy; grunta orne, łąki, pastwiska, ogrody, lasy, zarośla, nieużytki;
podziały własnościowe; budynki mieszkalne i gospodarcze (rządowe, gromadzkie,
emfiteutyczne, księżę) oraz budynki, ulice i place projektowane; 3 młyny; rynki:
Górny i Bielnikowy; nazwy ulic, drogi; legenda.

¹⁾ Plan zatwierdzony na gruncie w 1835 r. przez Tomasza Kamieńskiego, sędziego Trybunału
Lubelskiego.

NOWY DWÓR ¹⁾
1797 r.

AGAD zb. kart. AG t. Dd—8

Mappa geometryczna miasta Nowego Dworu, wygonu miejskiego, kolonii J. P-a Lobsa oraz gruntu i łąk skarbowych przyległych z położeniem ichnograficznym różnego rodzaju placów i ulic stosownie w numerach, literach i znakach, do udziałnego inwentarza, z drugą także mapą gruntu, ogrodów i łąk miejskich zgodnego, posesji dziedzicznej J. W. Ludwika Gutakowskiego — —
16 prętów koronnych — 44 mm
wyk. Nowicki Tymoteusz, geom. przys.
rkp. kolorowany; r. 93 × 57

[1 : 1600]

Rzeźba terenu; rzeka Narew; grunta orne, łąki, pastwiska, nieużytki; podziały własnościowe gruntów rolnych; działki budowlane z numeracją; budynki — ich rodzaje, kościół, ratusz, szkoła żydowska, wiatrak; „pompa”; zabudowania kolonii Piaski i kolonii Lobsa; 2 rynki (Wielki i Stary); ulice bez nazw, drogi, dwa przevozy przez Narew; grodzisko; rejestr pomiarowy.

OPORÓW ²⁾
1800 r.

AGAD zb. kart. AG t. 138—17

[Plan obejmujący m. in. Oporów]
10 prętów [reńskich] — 8 mm
wyk. Piotrowski Mateusz, konduktor
rkp. kolorowany; r. 87 × 115.

[1 : 5000]

Rzeka Słodwia, rzeczki, stawy, tereny podmokłe; grunta orne, łąki, lasy; podziały własnościowe, granice terenów spornych; budynki, kościół, zamek, zabudowania folwarczne, młyn; drogi, mosty.

¹⁾ W r. 1949 w pow. warszawskim.

²⁾ W r. 1949 w pow. kutnowskim. Oporów jako miasto występuje w Lib. Ben. Łaskiego na pocz. XVI w. i w regestrze poborowym powiatu orłowskiego z r. 1576; obecnie wieś.

OSTRÓW MAZOWIECKA
[1825 r.]¹⁾

AGAD zb. kart. AG t. 73—3

Brulion m. Ostrowia

brak podziałki

[1 : 1500]

wyk. [Łuszczewski Joachim, geom.²⁾]

rkp. kolorowany; 150 × 45; plan bardzo zniszczony; zachowana 1/2 arkusza.

Działki budowlane z numeracją i częściowym wykazem właścicieli; budynki — ich rodzaje, zabudowania probostwa; nazwy ulic, drogi, „linie rewizyjne“.

OTWOCK
1805 r.

AGAD zb. kart. AG t. 141—1

Mappa jeometryczna części dóbr klucza Otwockiego jako to: miasta Karczewia z folwarkiem Karczówek i wsią Przewóz oraz folwarków: Otwock Wielki, Glinki, Ostrowiec, Wola, Pogorzel, z wsiami do nich należnemi to jest: Rosłanki, Kępa Gliniecka i Holędry, Nabrzeż, Otwock Mały, Duda, Grzanki, Świdry, części na Dąbrówce, osada Lasek i Tabor, tudzież holędry Kępa Zieleniecka zwane, co do wszelkiej sytuacji jako to: pól, łąk, pastwisk, zarośli, nieużytków itd. dziedzicznych J. W. W. Pawła i Józefa Biełlińskich, pisarzewiczów koronnych stosownie do udzielenie sporządzonego inwentarza — —
95 prętów chełmińskich — 43 mm

[1 : 9500]

wyk. Zalewski Franciszek, geom.³⁾

rkp. kolorowany; 175 × 167.

Rzeźba terenu; rzeki: Wisła i Świder, jezioro, stawy; grunta orne, łąki, pastwiska, lasy, ogrody, nieużytki; podziały własnościowe gruntów rolnych; działki budowlane; budynki, założenie i zabudowania pałacowe i parkowe, zabudowania folwarków i wsi, kościół; ulice bez nazw, drogi, mosty; bardzo szczegółowa legenda do podziałów własnościowych.

¹⁾ Na planie napisano ołówkiem „skończono 24 października 1825 r.“; tę samą datę roczną podaje „Wykaz posiadanych planów i rejestrów pomiarowych przez miasta w gub. płockiej położone“ z r. 1849, AGAD, KRSW, v. 123a.

²⁾ Nazwisko autora ustalono na podstawie akt w AGAD, KRSW, v. 117, f. 216; v. 118, f. 243.

³⁾ Sprawdził i poświadczył w r. 1805 Leon Wincenty, geom. przys.; wymierzył i zweryfikował w r. 1808 Zaleski Jan, geom. przys.

21.*

PABIANICE
1796 r.¹⁾

AGAD zb. kart. AG t. 69—63

Karta I dóbr i gruntów Klucza Pabianickiego to jest miasta Pabianic, wsiów Bychłowa, Jutrzkowic, Karniszewic, Piątkowiska i kolonii Olenderskich Chechła, Gozdowa i Pawlikowic — —

111 prętów miary polskiej na 1 ławkę²⁾

[1 : 11100]

wyk. Wincenty Odrowąż Pieniążek, geom. przys.

rkp. kolorowany; r. 108 × 87.

Rzeczki, stawy; grunta orne, pastwiska, łąki, lasy; podziały własnościowe gruntów rolnych; budynki, zabudowania probostwa, zamku, folwarków i wsi, młyny, browar, kościoły i cmentarz; ulice bez nazw, drogi, mosty; rejestr pomiarowy gruntów miejskich, folwarków i wsi; legenda.

22.*

PABIANICE
1824 r. (kopia z 1830 r.)

AGAD zb. kart. AG t. Kk—2

Plan folwarku rządowego Pabianic w celu założenia nowego miasta Pabianic czyli osady fabrycznej — —

50 prętów na cal decymalny

[1 : 5000]

wyk. Ziółkowski W., geom. przys.³⁾

rkp. kolorowany; 69 × 44; plan rozdarty w kilku miejscach.

Rzeka, stawy; grunta orne, łąki, ogrody, nieużytki; podziały własnościowe gruntów rolnych; działki budowlane z numeracją, budynki — ich materiał i rodzaje własności; nazwy ulic, drogi; legenda.

¹⁾ Drobne poprawki odnośnie granic wniesiono w r. 1856.

²⁾ Podano 2 podziałki: w prętach i sznurach.

³⁾ Kopista nieznan.

23.*

PILICA
[1815—1817 r.]¹⁾

AGAD zb. kart. AG t. J—515

Plan miasta okręgowego Pilicy.

13 prętów [nowopolskich] — 43 mm²⁾

[1 : 1300]

wyk. [Postawka Jan, inż. woj. krak.³⁾]

rkp. kolorowany; 77,3 × 58,8.

Rzeka Pilica, stawy; ogrody; pięć kościołów, szpital, zamek, sąd policji, urząd municypalny, łazienki, szlachtuz, skład soli, szpital wojskowy, bóżnica i inne budynki; studnia, fontanna; cmentarz; 2 rynki; „plac targu na bydło”; mosty, nazwy ulic, drogi; legenda.

24.*

PIOTRKÓW TRYBUNALSKI
[ok. 1827 r.]

AGAD zb. kart. AG t. Nn—34

Plan sytuacyjny położenia miasta Piotrkowa, Jurydyki, Wielkiej Wsi⁴⁾ z przyległościami — —

15 prętów miary nowopolskiej na cal decymalny

[1 : 1500]

wyk. [Wilhelm Bergmann, geom.⁵⁾]; kop. Rettel, komisarz

rkp. kolorowany; 98,5 × 67,5.

Rzeka Srawa, stawy, kanały; ogrody; kompleksy budynków — ich rodzaje, zabudowania folwarku starościńskiego i Jurydyki; 5 klasztorów, kolegium XX. Piżarów, kościół, zamek, szkoła żydowska, poczta, karczma; 3 rynki; nazwy ulic, drogi, mosty; legenda.

¹⁾ Datę rozwiązano na podstawie akt znajdujących się w AGAD, KRSW, v. 116, f. 78, f. 190.

²⁾ Podziałka wrysowana w r. 1827; zob. KRSW, v. 117, f. 184.

³⁾ Wyk. ustalono na podstawie akt. znajdujących się w AGAD, KRSW, v. 116, f. 44—45.

⁴⁾ czyli miasta żydowskiego.

⁵⁾ Datę sporządzenia i wykonawcę planu ustalono na podstawie akt znajdujących się w AGAD, KRSW, v. 124, f. 24; v. 118, f. 248; v. 223a po f. 256; v. 117, f. 89. Por. Kuncewicz A., *Plany przeglądowe miast polskich*, Warszawa 1929.

25.

PŁOCKredukcja planu z r. 1804¹⁾AGAD zb. kart. AG t. $\frac{h}{h}$ — 66

Plan miasta Płocka — —
 błędnie wrysowano podziałkę planu redukowanego²⁾
 wyk. Tamm, geom., redukował F. Kondratowicz
 rkp. kolorowany; 24,5 × 19.

[ok. 1 : 15000]

Rzeźba terenu; budynki — ich rodzaje, 4 kościoły; rynek; ulice bez nazw.

26.*

PRZYBYSZEW³⁾
1822 r.

AGAD zb. kart. AG t. 195—13

Plan [sytuacyjno-regulacyjny] siedzib miasta rządowego
 Przybyszewa — —
 10 pretów miary nowopolskiej na 1 ławkę
 wyk. Winnicki J.⁴⁾ [1 : 1000]
 rkp. kolorowany; 223 × 61,5.

*Rzeki; działki budowlane z numeracją; podziały własnościowe gruntów rolnych;
 budynki, kościoły; miejsca projektowane na budowę browaru, gorzelni i szlachtuza;
 nazwy ulic, drogi, mosty.*

¹⁾ Data redukcji nieznana.²⁾ 1 : 2000.³⁾ W r. 1949 w pow. grójeckim.⁴⁾ Sprawdził na gruncie i poświadczył w 1825 r. Sternberg J., inż. woj. mazowieckiego.

27.*

RAWA MAZOWIECKA
1799 r.

AGAD zb. kart. AG t. II—80

Plan von der zwischen der Starstey und der Stadt Rawa streitigen Ländereyen welche nach kulmischen Mass vermessen worden — —

40 prętów na cal decymalny
wyk. Schweitzer F., konduktor

[1 : 4000]

rkp. kolorowany; r. 61 × 33; plan przedarty.

Rzeźba terenu; rzeki: Rawka i Rylska; grunta orne, łąki, pastwiska, lasy; podziały własnościowe; zabudowania miasta żydowskiego i chrześcijańskiego; 2 kościoły, zamek, cegielnia; mosty, drogi.

28.

RYPIN
1799 r.

AGAD zb. kart. AG t. $\frac{w}{w}$ — 24

Plan¹⁾ von der Stadt Rypin behufs eines zu entwerfenden Bauplans — —

20 prętów reńskich na cal decymalny

[1 : 2000]

wyk. W. H. Lüer, konduktor²⁾

rkp. kolorowany; 68 × 75; plan w wielu miejscach przetarty i odklejony od płótna.

Rzeźba terenu; jezioro, rzeczka Rypinica, kanały; grunta orne, łąki, nieużytki; podziały własnościowe gruntów rolnych; budynki — ich rodzaje własnościowe, materiał, rodzaj pokrycia dachów; budynki projektowane, 3 kościoły, młyn, szkoła żydowska, magazyn solny; cmentarz; 2 mosty, ulice bez nazw, drogi; grodzisko; legenda.

¹⁾ Sytuacyjno-regulacyjny.

²⁾ Potwierdził w 1800 r. Gaepner.

TOMASZÓW MAZOWIECKI
[1824—1830 r.]¹⁾

AGAD zb. kart. AG t. II—67

Grundriss der Stadt Tomaszów in Masovien — —

29 prętów warszawskich — 43 mm

[1 : 2900]

wyk. Tuszyński, budowniczy

rkp. kolorowany; 64 × 74; plan w licznych miejscach poprzecierany.

Rzeka Wolborka, staw; lasy, ogrody, łąki; podziały własnościowe gruntów rolnych; działki budowlane z numeracją; budynki — ich rodzaje własności, materiał i rodzaj pokrycia dachów; 2 kościoły, cmentarz, szkoła żydowska, fabryka „Batavia“, cegielnia, założenia pałacu i parku; nazwy ulic; place, 2 rynki; tamy i mosty; legenda.

TOMASZÓW MAZOWIECKI
1830 r. (kopia z r. 1838 r.)

AGAD zb. kart. AG t. $\frac{Z}{2}$ —21

Plan sytuacyjny gruntów na territorium [projektowanego] miasta Tomaszów Mazowiecki przez JW-go Antoniego hrabiego Ostrowskiego, senatora, kasztelana, dziedzica tegoż miasta przeznaczonych — —

60 prętów miary nowopolskiej — 43 mm

[1 : 6000]

wyk. Grohmann, mierniczy; kop. Dunin, inż. obw. rawskiego²⁾

rkp. kolorowany; 64 × 48.

Rzeka Wolborka i staw sztuczne utworzony; łąki, lasy, grunta orne; działki budowlane projektowanego miasta z numeracją; podziały własnościowe gruntów rolnych; place na ratusz, jatki, szlachtuz i bóżnicę; browar i gorzelnia, 2 kościoły; cmentarz; 3 rynki; nazwy ulic, drogi; legenda.

¹⁾ Dokładna data sporządzenia planu nieznana; zgodność planu z gruntem stwierdził wójt gminy Ujazd Olszowski dnia 3. 4. 1830 r.; Tomaszów prawa osady fabrycznej i handlowej otrzymał w 1824 r.; miastem został ogłoszony dnia 8. 9. 1830 r.

²⁾ Oryginał poświadczył J. Leśniewski, geom. przys. rząd.; kopię — S. Bagniewski, inż. gub. maz. 1838.

35.

TYKOCIN ¹⁾
[1795—1807 r.]

AGAD zb. kart. AG t. 73—2

Retablissements Plan von dem abgebrandten Theil der Stadt Tikoczin selbiger enthaelt sowohl die Regulierung der Strassen als auch die Laage der neuen Gebaude gegen einander.

5 prętów reńskich dziesiętnych — 37 mm

[1 : 500]

wyk. — podpis nieczytelny

rkp. kolorowany; r. 68 × 56.

Rzeka Narew, grobla; działki budowlane z nazwiskami właścicieli; budynki spalone, odbudowywane i pozostałe po pożarze, 2 synagogi, stajnie, kramy; 2 mosty, nazwy ulic; legenda.

36.

UJAZD ²⁾
1853 r. (kopia z r. 1853)

AGAD zb. kart. AG t. 200—4

[Plan ³⁾ gruntów i siedzib miasta Ujazdu]

brak podziałów

[1 : 20000]

wyk. Chudzyński Ignacy, aplikant pomiarów; kop. nieznany ⁴⁾

rkp. kolorowany; 61 × 61.

Rzeka, stawy; grunta orne, nieużytki; podziały własnościowe gruntów rolnych; działki budowlane; budynki, zabudowania probostwa, kościół, młyn, cegielnia, folusz; cmentarz chrześcijański i żydowski; 2 rynki, targowisko; nazwy ulic, drogi; legenda.

¹⁾ W r. 1949 w pow. Wysokie Mazowieckie.

²⁾ W r. 1949 w pow. Tomaszów Mazowiecki.

³⁾ Jest to jedna z sekcji planu ekonomii Tomaszów.

⁴⁾ Zgodność z oryginałem poświadczył w r. 1853 Dobruchowski.

37.*

WIZNA ¹⁾

AGAD zb. kart. AG t. Hh—14

1799 r. (kopia z r. 1820)

Plan [sytuacyjno-regulacyjny] miasta rządowego Wizny wraz z graniczącą wsią szlachecką Witkowo i wójtostwem do starostwa Wizny należącym na rozkaz Nowo-Wschodnio-Pruskiej Kamery.

20 prętów reńskich na cał decymalny

[1 : 2000]

wyk. Weishaupt ²⁾

rkp. kolorowany; r. 82,5 × 94,5.

Rzeźba terenu; rzeka Narew, kanały, staw; grunta orne, łąki, ogrody; podziały własnościowe gruntów rolnych; działki budowlane z numeracją; budynki — ich materiał i rodzaje; budynki projektowane, 2 kościoły, młyn, szkoła, zabudowania wójtostwa i probostwa; cmentarz; grodzisko; nazwy ulic, drogi; legenda.

38.

WIZNA

AGAD zb. kart. AG t. 149—5

1800—1801 r.

Plan der Koeniglichen Stadt Wizna mit dem Domain Vorwerk und den probsteilichen Landereien mit denen in der Circumferentz liegenden Dörfern Ruß, Włochówka und Smolarze, des gliichen mit dem Adl. Anthul Witkowo — — und zwar die Stadt Wizna mit denen Dörfern generaliter, das Vorwerk und die Probstei specialiter — —

50 prętów reńskich — 37 mm

[1 : 5000]

wyk. Jawulewicz, konduktor

rkp. kolorowany; r. 208,5 × 169,5.

Rzeka Narew, rzeczki, stawy; grunta orne z podziałem na trójpółówkę, łąki, pastwiska, ogrody, lasy; podziały własnościowe gruntów rolnych; budynki — ich rodzaje; kościół; grodzisko; ulice bez nazw i drogi; legenda; rejestr pomiarowy.

¹⁾ W r. 1949 w pow. łomżyńskim.

²⁾ Kopista nieznan; kopię z r. 1820 poświadczył [Juliusz] Colberg, geom. przys.

WŁOCŁAWEK
1818 r. (redukcja¹⁾ z r. 1831)

AGAD zb. kart. AG t. Nn—104

Kopia planu siedzib miasta obwodowego i narodowego
Włocławka — —

50 prętów miary nowopolskiej na 1 ławkę [1 : 5000]
wyk. Wańkowski, geom. przys., były oficer artylerii Wojska Polskiego; kop. Maliszewski Józef; redukował Cyroński K.
rkp. kolorowany; 46 × 36,5.

Rzeki: Wisła i Zgłowiączka, stawy; łąki i nieużytki; działki budowlane; budynki — ich materiał i rodzaje własności; 5 kościołów, cegielnia, folwark, szkoła wydziałowa (dawniej zamek biskupi); nazwy ulic, drogi, 2 mosty; legenda.

WŁOCŁAWEK — ZAZAMCZE
1837 r.²⁾

AGAD zb. kart. AG t. 68—7

Mappa folwarku rządowego Zazamcze wskutek polecenia
assessora ekonomicznego okręgu III zrobiona — —
15 prętów miary nowopolskiej na cał dziesiętny [1 : 1500]
wyk. Gaszyński Józef, mierniczy patent. w Król. Pol.
rkp. kolorowany; r. 90 × 89; arkusz rozdarty w kilku miejscach.

Rzeźba terenu; rzeki: Wisła i Zgłowiączka, stawy; podziały własnościowe gruntów z podaniem nazwisk właścicieli; budynki — ich rodzaje; fabryka cykorii S. S. Bohma, szpital powiatowy, magazyny solne i zbożowe, „śpichlerz Banku“, karczma, folwark; ulice, drogi, most.

¹⁾ Redukcja (uaktualniona?) wykonana na podstawie kopii z r. 1824 zatwierdzonej przez KRSW w r. 1826. Egzemplarz tej kopii w skali 1:1000 znajduje się we Włocławku w MRN (Trzebiński W., *Potrzeby w zakresie inw. żr. kartogr.* Prace IUA, zeszyt 2, W-wa 1951), odrys kopii znajduje się w Zakładzie Architektury Polskiej Pol. Warsz. (zob. Kuncewicz A., *Plany przeglądowe*, W-wa 1929 r.) oraz w Instytucie Zachodnim w Poznaniu i I. V. i A.

²⁾ Sprawdzono na gruncie w r. 1840.

Plan sytuacyjny miasta portowego Włocławka w połączeniu z folwarkiem rządowym Zazamcze.

50 prętów [nowopolskich] — 43 mm

[1 : 5000]

wyk. Gerschow, inż. gub.

rkp. kolorowany; r. 62,5 × 41,5; plan rozdarty na cztery części; pośrodku dziura ok. 6 cm².

Rzeźba terenu; rzeki: Wisła i Zgłowiączka; grunta orne, ogrody; kompleksy zabudowań bez oznaczenia poszczególnych budynków; katedra, fara, klasztor OO. Reformatów, zamek, zabudowania fabryki cykorii, magazynu solnego, szpitala powiatowego, śpichrza rządowego i śpichrzów zbożowych prywatnych oraz zabudowania folwarczne; 2 rynki; nazwy ulic, drogi.

[Plan pomiarowy miasta Wschowy³⁾

brak podziałki

[ok. 1 : 800]

wyk. nieznan

rkp. kolorowany; 145 × 178; plan ponaddzierany, brak ok. 1/3 pierwotnego arkusza⁴⁾.

Rzeźba terenu; stawy, fosa wokół Starego Miasta; ogrody; działki budowlane z numeracją i częściowym podaniem nazwisk właścicieli; budynki mieszkalne (zaznaczone szczyty dachów, uwidocznione podcienia na Starym Mieście), zabudowania folwarczne, farbiarnia sukna, bielnik, wiatraki, cegielnie, zamek, obwałowania Starego Miasta, 3 bramy; cmentarze (stary i nowy); targowisko, 2 rynki; nazwy ulic, dróg i dzielnic miasta.

¹⁾ Na odwrocie planu napisano „d. 14. I. 51 złożona przez S. Sumińskiego komisarza — — d. 5. 2. 52 — — nadesłana [do] J. W. Guber. Warsz.”

²⁾ Por. plan m. Wschowy Gartschoka z r. 1794, repr. H. Münch, *Geneza rozplanowania miast wielkopolskich*, Kraków 1946, tabl. LXIII.

³⁾ Tytuł oryginalny znajdował się niewątpliwie na oderwanej części planu.

⁴⁾ Zapiska dorsalna: „Mappa oddana z pałacu Krasińskich do Archiwum w roku 1836”.

ZAMOŚĆ
1817 r.

AGAD zb. kart. AG t. N—684

Plan twierdzy Zamościa stosowny do kosztorysu okazujący projektowane drogi kamieniami wykladać się mających [sic.] podług rozkazu od Nr 126 dnia 25. I. 1817 od Dyrekcji Inżynierów nadesłanego.

10 sążni nowopolskich — 17 mm

[1 : 1000]

wyk. Goliszewski, konduktor ¹⁾

rkp. kolorowany; r. 119,5 × 92,5; arkusz przedarty na połowę.

Fosa, kanały, zalew; umocnienia fortyfikacyjne; kompleksy budynków i ich rodzaje, zamek, Akademia Zamojska, ratusz, 6 kościołów; rynek; mosty, nazwy niektórych ulic, projektowane wybrukowanie dróg.

ZAMOŚĆ
1825 r.

AGAD zb. kart. AG t. N—685

Plan des projets des fortification sur la place de Zamość.

18 sążni [nowopolskich] — 17 mm

[1 : 1800]

wyk. Malletski, gen. bryg.; Linga, por.

rkp. kolorowany; r. 91,5 × 85.

Zalew, kanały, fosa; ogrody; fortyfikacje; budynki — ich rodzaje; 5 kościołów, pałace, zamek, Akademia Zamojska, ratusz, arsenał, szpital wojskowy, koszary, bóżnica; nazwy ulic, drogi, mosty; legenda.

¹⁾ „Widział ppłk. Jodko“.

Mappa¹⁾ territorium miasta Zgierz, niemniej folwarku i wsi Zegrzan jako też niektórych części gruntów wsi Zegrzanek oraz borów rządowych z projektem — — [ułożenia nowego miasta]

53 pręty miary nowopolskiej — 43 mm

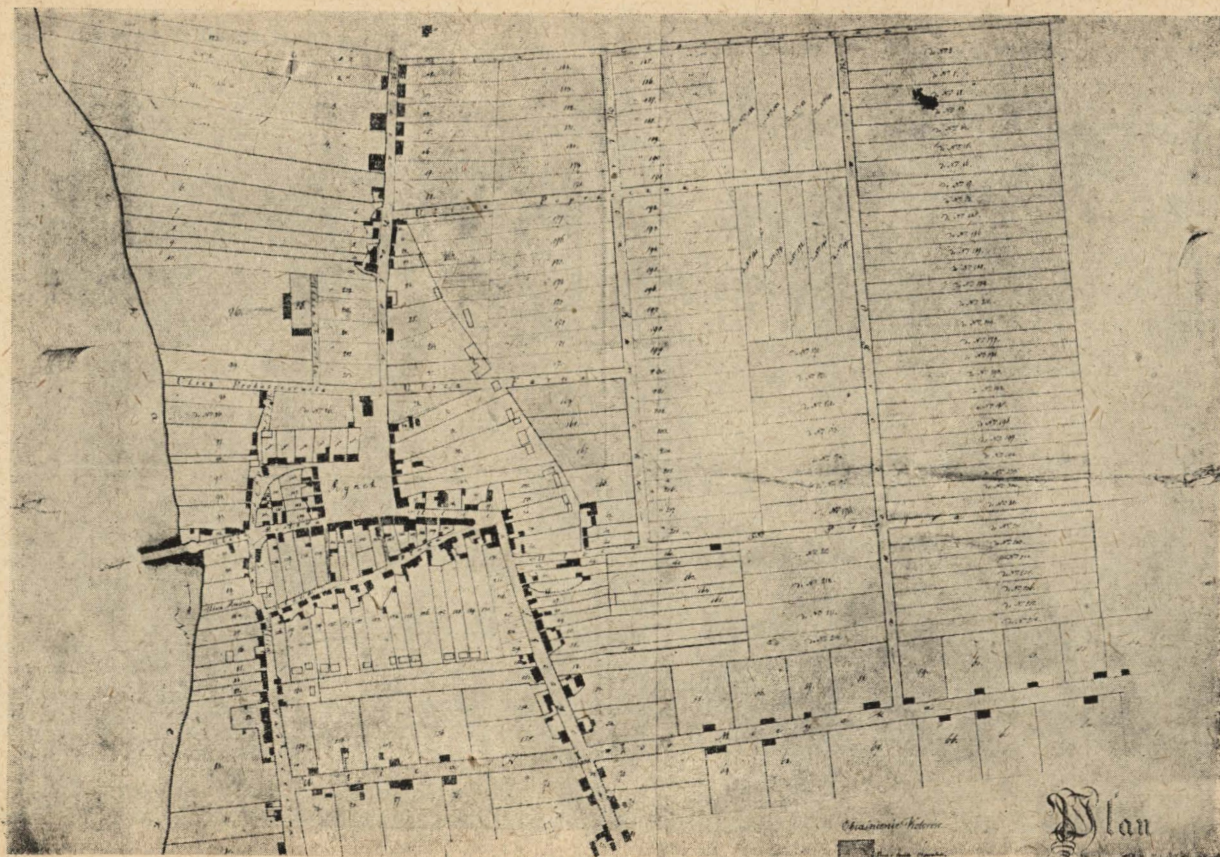
[1 : 5300]

wyk. Leszczyński Jan, geom.

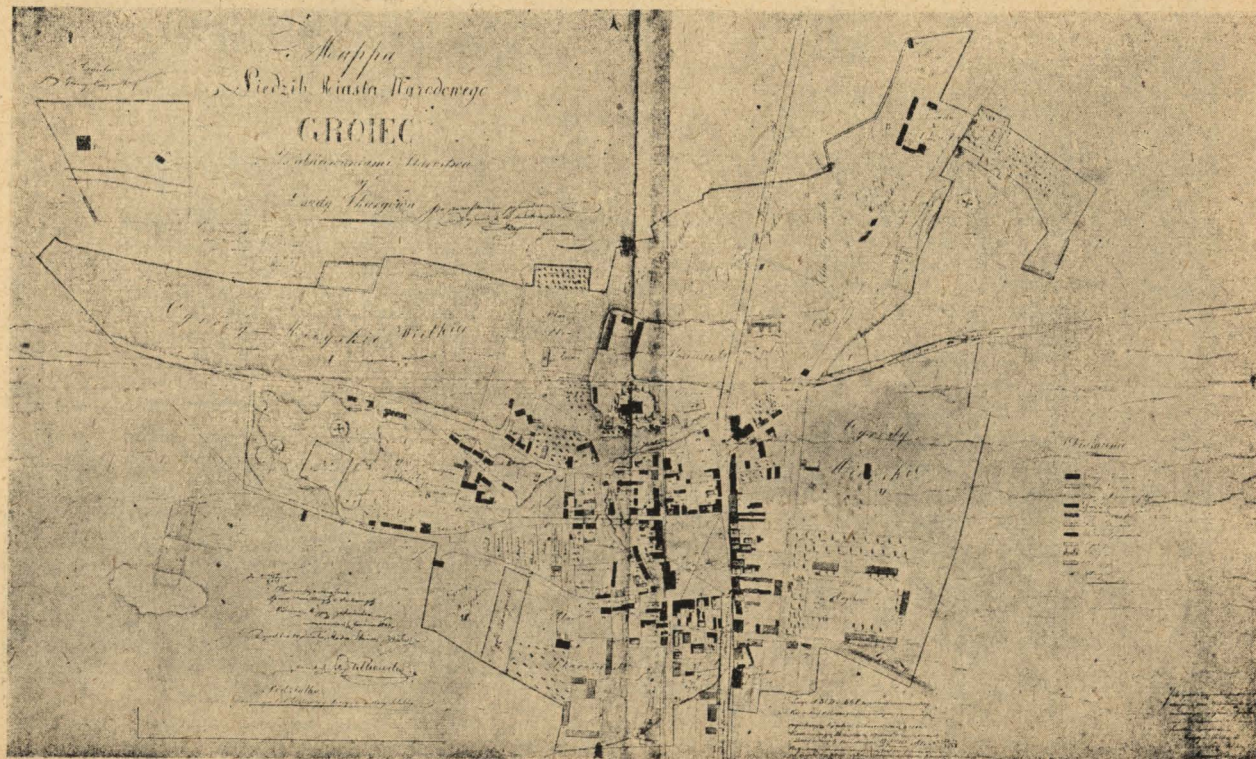
rkp. kolorowany; 121 X 122; plan w wielu miejscach poprzecierany i odklejony od płótna.

Rzeka Bzura, stawy; grunta orne, łąki, ogrody, pastwiska, nieużytki; podziały własnościowe gruntów rolnych; działki budowlane; „budynki mieszkalne [miejskie i wiejskie], zabudowania gospodarskie, budynki mieszkalne folwarku Zegrzan, kościoły i budynki księżę”, gorzelnia, folusz, cegielnia; cmentarz katolicki i ewangelicki; 2 rynki; nazwy ulic na terenie starego miasta i nazwy ulic projektowanych na terenie nowego m-ta, drogi; „Grodzisko”; legenda.

¹⁾ W AGAD istnieje kopia tego planu sporządzona w r. 1822 przez Ludwika Habicha, geom. przys. Król. Pol., uwzględniająca teren m. Zgierza z oznaczeniem sytuacji nowego miasta i zaprojektowanych granic (Zb. Kart. AG 256—17) oraz druga kopia z r. 1841 „zdjęta przez geom. Brochockiego do protokołu ograniczenia dóbr Zegrzan, a raczej terytorium zabudowań folwarku tegoż” (zob. Kart. AG Q₂ — 113).

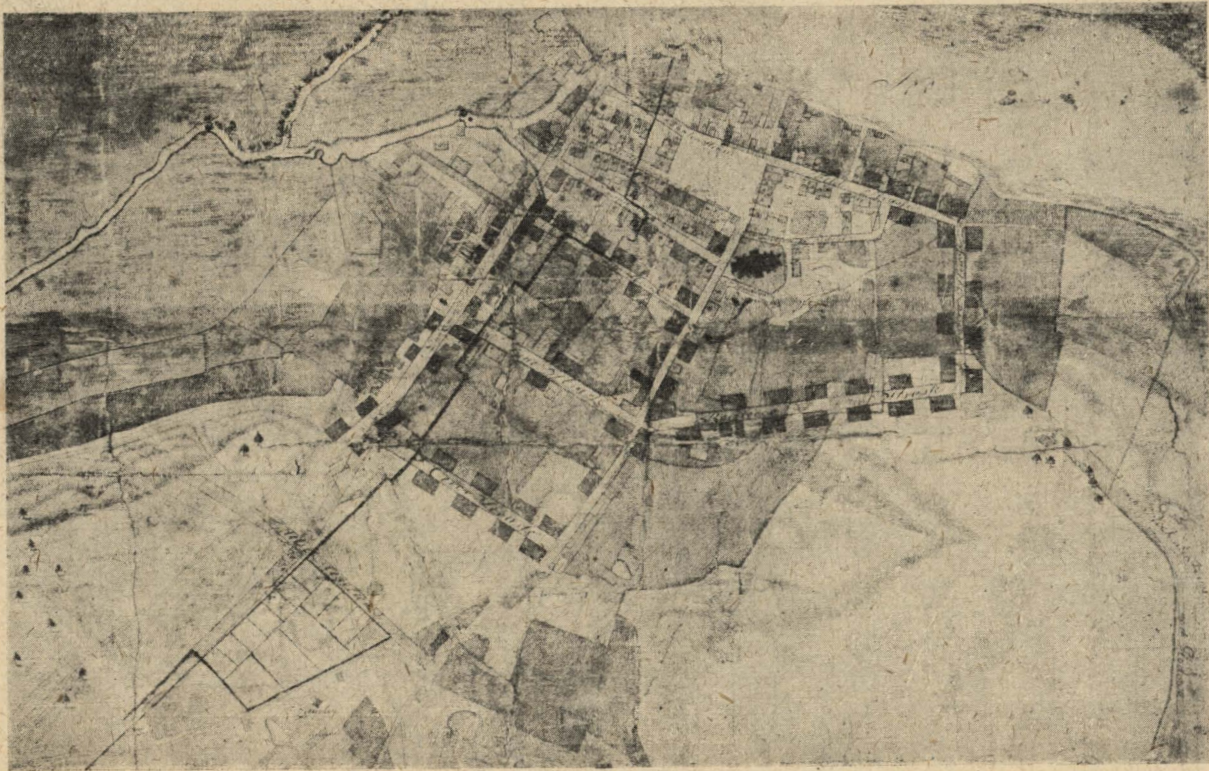
Ryc. 1. Dąbie 1823 r.

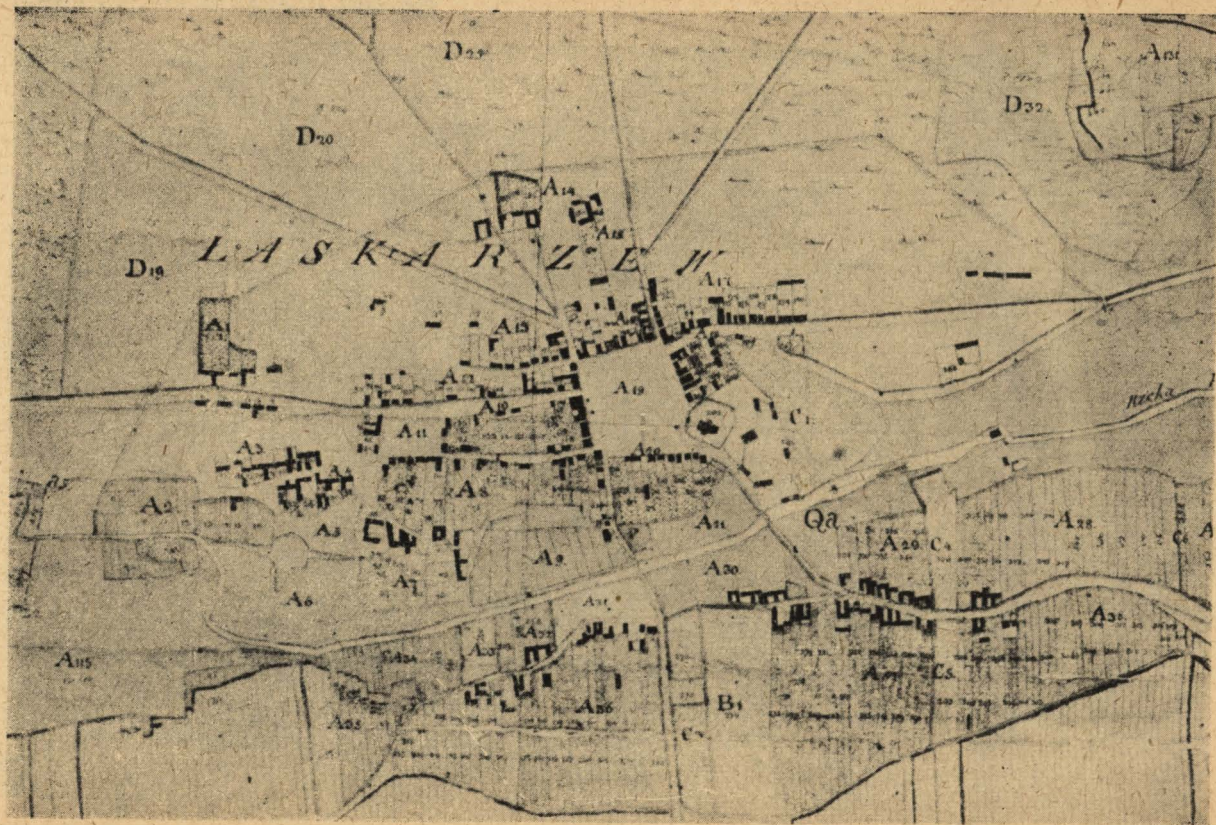
Ryc. 2. Grójec 1829 r.

Ryc. 3. Inowłódz ok. 1830 r.

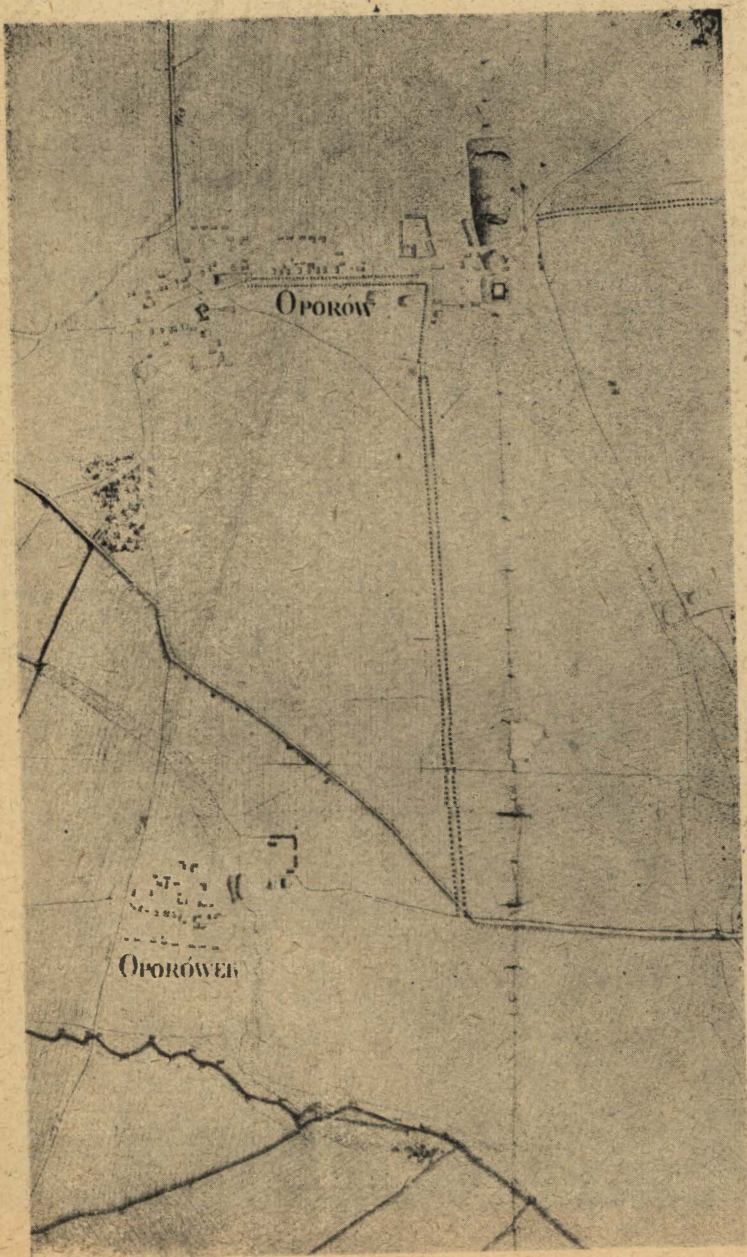
Ryc. 5. Lipno 1799 r. (wycinek)

Ryc. 7. Łaskarzew 1830 r. (wycinek)

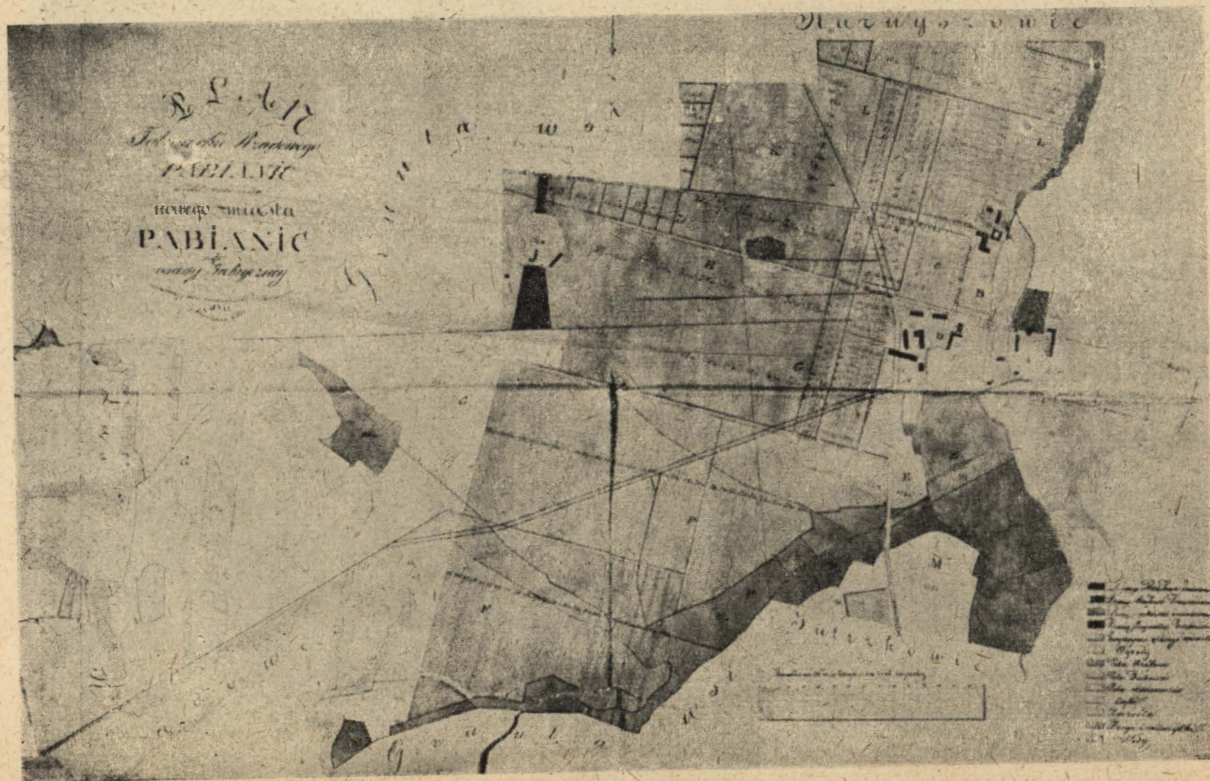

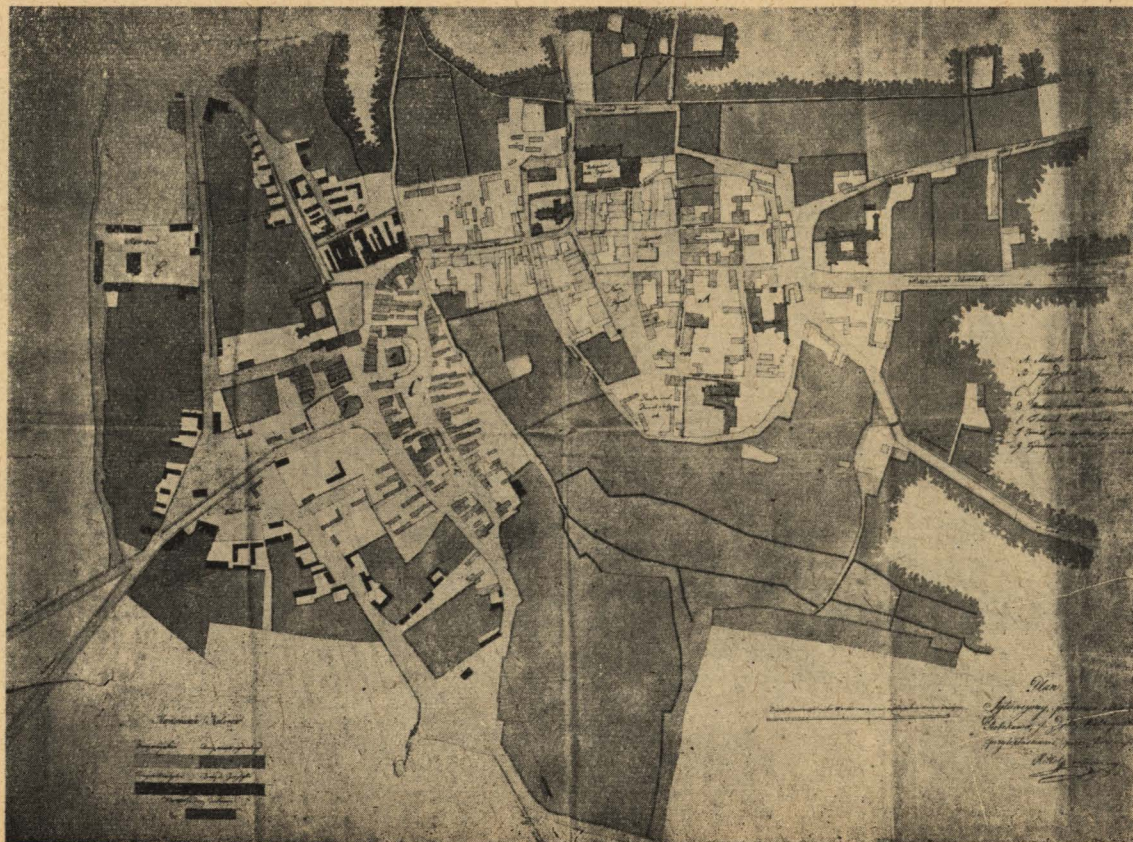
Ryc. 10. Oporów 1800 r. (wycinek)

Ryc. II. Pabianice 1796 (wycinek).

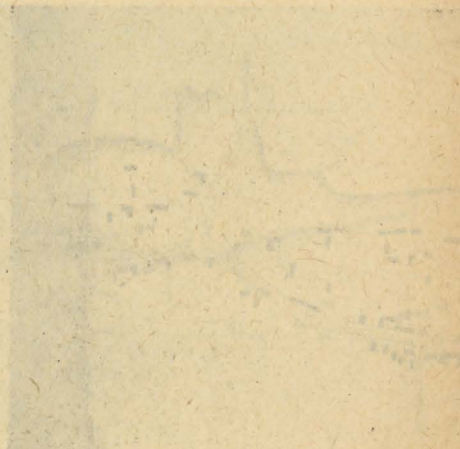
Ryc. 12. Pabianice 1824 r.

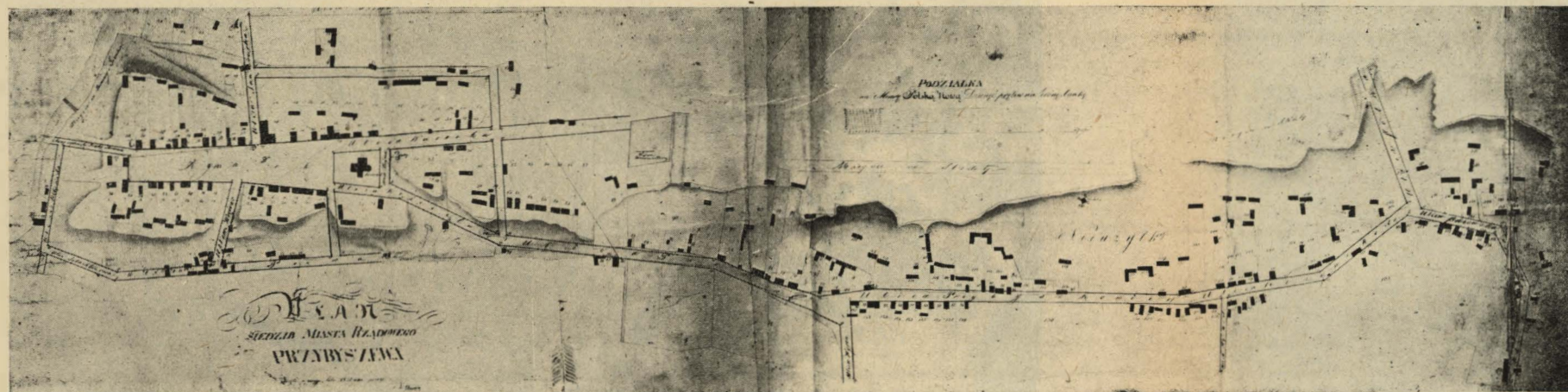
Ryc. 14. Piotrków Trybunalski ok. 1827 r.

For the use of the Army of the Republic of Poland

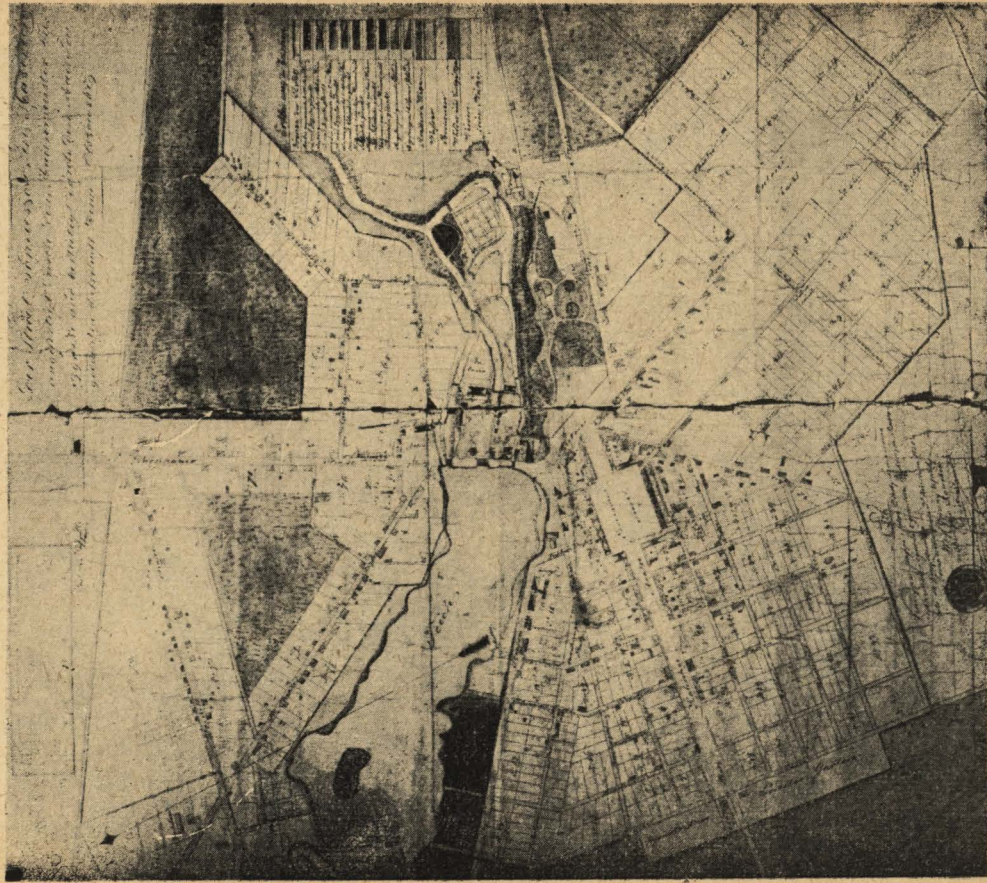
For the use of the Army of the Republic of Poland

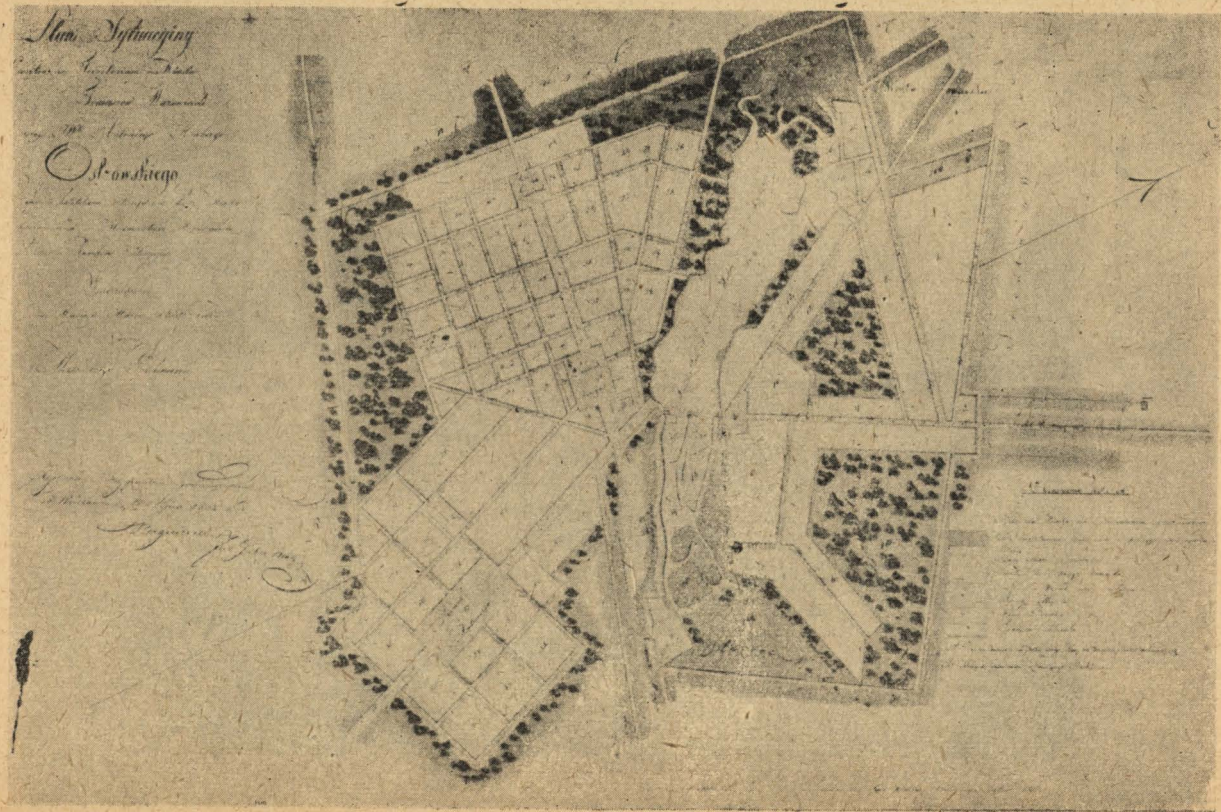
Ryc. 15. Przyszeź 1822 r.

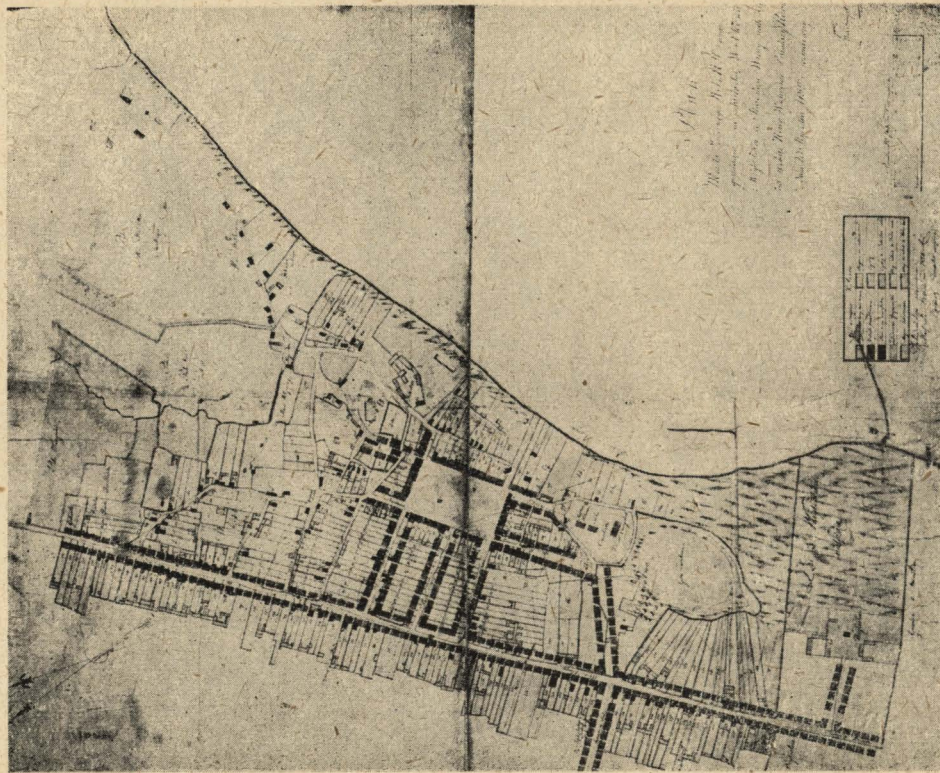
Ryc. 16. Rawa Mazowiecka 1789 r.

Ryc. 19. Tomaszów Maz. 1824—1830 r.

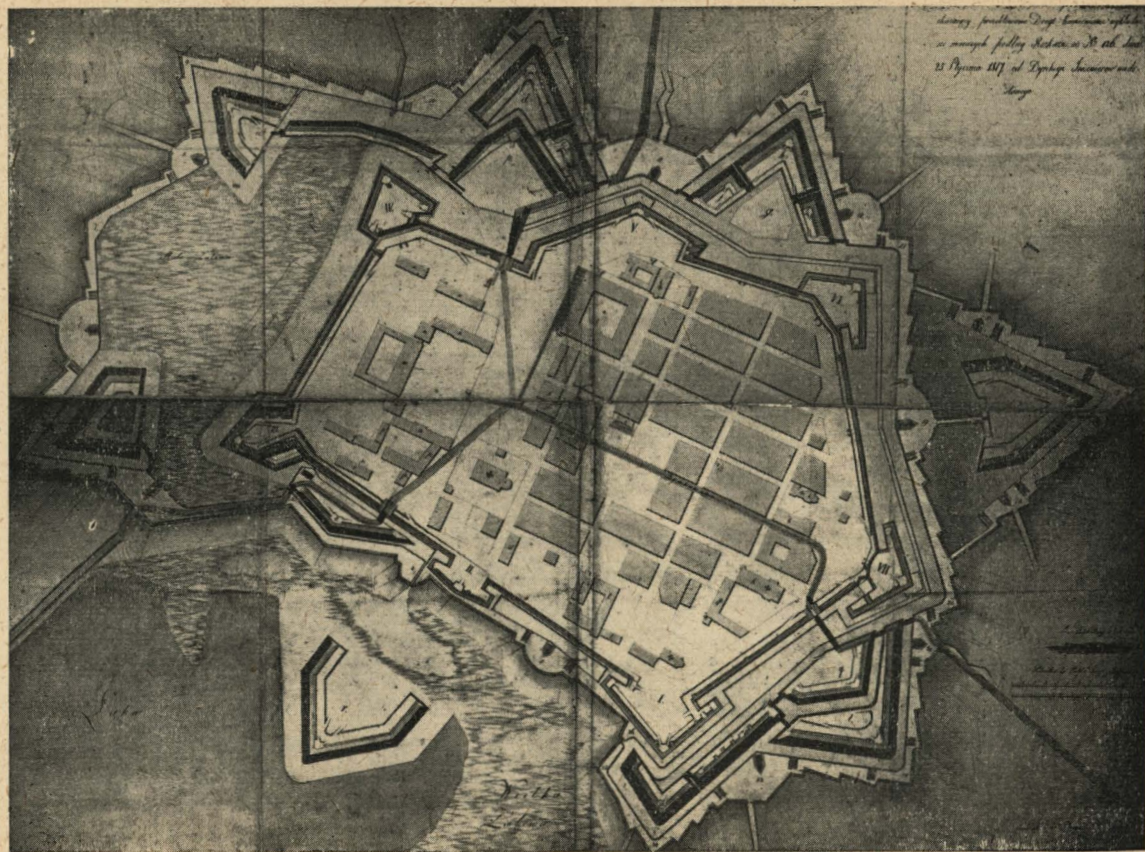
Ryc. 20. Tomaszów Maz. 1630 r.

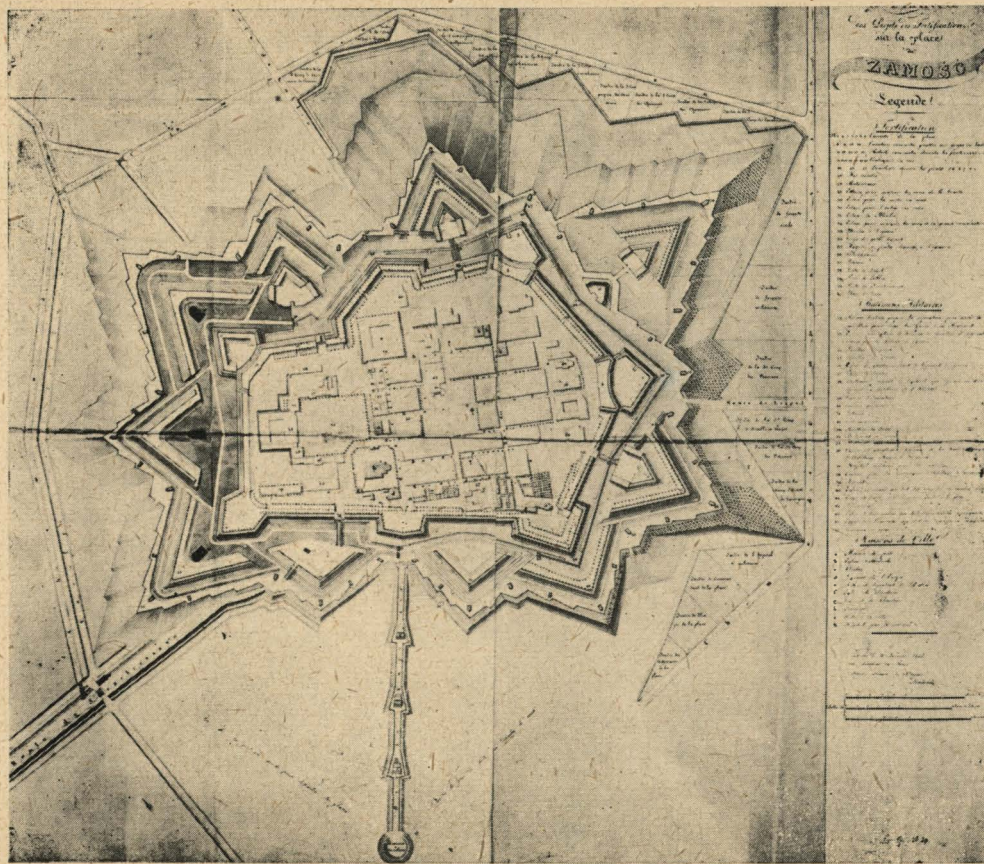

Ryc. 21. Wizna 1799 r.

Ryc. 22. Włocławek przed 1851 r.

Ryc. 24. Zamość 1825 r.